

TIPURILE DE INTELIGENȚE

- 1. Inteligența verbală/lingvistică.** Cei care au dezvoltat acest tip de inteligență au darul cuvintelor și se caracterizează prin abilitatea de a folosi efectiv limba pentru a se exprima retoric, poetic, pentru a-și aminti informațiile. Manifestă plăcere de a citi, a scrie, a vorbi, sunt atenți la folosirea limbajului și sensibili la sensurile, structurile și funcțiile cuvintelor. Pot fi: jurnaliști, poeți, avocați, profesori, scriitori, moderatori TV, oratori etc.
- 2. Inteligența logico-matematică.** Cei care au dezvoltat acest tip de inteligență au darul numerelor și al logicii și se caracterizează prin capacitatea de a analiza logic problemele, de a realiza operații matematice, de a investiga științific sarcinile, capacitatea de a utiliza raționamente inductive și deductive, de a rezolva probleme abstracte, de a înțelege relațiile complexe dintre concepte, idei și lucruri, capacitatea de a opera cu modele, categorii și relații, de a grupa și ordona date, precum și de a le interpreta. Sunt cei ce manifestă gândire logică și critică, sunt ordonați și exacti în datele pe care le oferă sau le solicită de la alții. Pot fi : matematicieni, contabili, oameni de știință, programatori etc.
- 3. Inteligența vizuală/spațială.** Cei ce au dezvoltat acest tip de inteligență au darul imaginilor, percepând cu deosebită acuitate culorile, liniile, formele, spațiul, relațiile dintre aceste elemente. Sunt oamenii care înțeleg cel mai bine lumea prin intermediul vizualizării și orientării spațiale. Ei gândesc în imagini și au darul de a percepe cu acuratețe lumea vizuală și capacitatea de a gândi tridimensional. Pot fi : pictori, arhitecți, fotografi, artiști, piloți, ingineri mecanici, sculptori, grădinari, cartografi, proiectanți, graficieni etc.
- 4. Inteligența muzicală/ritmică.** Cei ce au dezvoltat acest tip de inteligență posedă darul, aptitudinile și talentul muzical. Au capacitatea de a produce și de a aprecia muzica, ritmul, înălțimea sunetului și a timbrului. Sunt persoanele care înțeleg cel mai bine lumea prin ritmuri și melodii, apreciind formele de expresivitate muzicală. Sunt muzicieni, cântăreți, compozitori, poeți, pianiști.
- 5. Inteligența corporală/kinestezică.** Cei ce au dezvoltat acest tip de inteligență au darul coordonării motrice și o bună sensibilitate tactilă. Simt nevoia să se afle mereu în mișcare și reacționează fizic la tot ce-i înconjoară. Posedă capacitatea de a controla și interpreta foarte ușor mișcările corpului, de a manevra obiectele, realizând coordonarea dintre trup și spirit. Sunt foarte îndemânatici și folosesc corpul în moduri

sugestive și complexe. Ei sunt atleți, meșteșugari, mecanici, chirurghi, dansatori, sculptori, tâmplari, sportivi, actori etc.

- 6. Inteligența socială/interpersonală.** Cei ce au dezvoltat acest tip de inteligență au darul empatic și al relaționării, interacționând eficient cu ceilalți. Sunt persoanele care creează și mențin sinergia grupului, motivând membrii acestuia să acționeze în vederea atingerii scopului comun. Dispun de capacitatea de a sesiza, aprecia și înțelege stările, intențiile, motivațiile, dorințele celorlalți, mediază cu succes conflictele, demonstrează calități de lider și participă la activități colective. Pot fi profesori, directori, politicieni, consilieri, polițiști, lideri etc.
- 7. Inteligența intrapersonală.** Cei ce au dezvoltat acest tip de inteligență au darul autorefecției, al metacogniției și capacitatea de autocunoaștere și autoapreciere corectă a propriilor sentimente, motivații, temeri. Le place să lucreze singuri și știu foarte bine să se auto-motiveze. Sunt auto-comprehensivi, introspectivi, contemplativi, independenți și plini de voință. Sunt teologi, întreprinzători etc.
- 8. Inteligența naturalistă.** Cei ce au dezvoltat acest tip de inteligență au darul naturii, iubesc și înțeleg natura, flora, fauna, frumusețile pământului. Ei recunosc și clasifică diferite specii și rase, cresc, colecționează plante și animale și apără interesele acestora. De asemenea, sunt preocupați de speciile pe cale de dispariție. Pot fi astronomi, biologi, ecologi, fermieri etc.
- 9. Inteligența existențială.** Cei ce au dezvoltat acest tip de inteligență au darul de a reflecta, de a filozofa, au sensibilitatea și capacitatea de a pune întrebări profunde despre existența umană, sensul vieții, de ce suntem pe pământ, cum am ajuns aici, ce misiune avem, de ce murim, ce este fericirea, cât de mare este universul? Sunt filozofi, gânditori, analiști etc.

Inteligența existențială este pe jumătate luată în considerație de Gardner, datorită faptului că nu a reușit să-i determine zona cerebrală corespunzătoare și responsabilă de activarea ei.

CHESTIONAR

Rețineți cifra din paranteza din dreptul propoziției care vi se potrivește:

1. Aud cuvintele în minte înainte de a le citi, rosti sau scrie. (1)
2. Oamenii vin la mine să ceară sfaturi, atât la locul de muncă cât și acasă. (6)
3. Petrec timp în mod regulat meditănd, reflectând și gândindu-mă la problemele importante ale vieții. (7)
4. Îmi place să fiu înconjurat de plante. (8)
5. Când am o problemă caut ajutorul altcuiva mai degrabă decât să încerc s-o rezolv singur. (6)
6. Prefer cărțile/publicațiile cu ilustrații multe. (3)
7. Am o voce plăcută. (5)
8. Prefer sporturile în echipă celor care se practică individual. (6)
9. Trebuie să exersez pentru a-mi forma o deprindere; nu ajunge doar să citesc sau să urmăresc o demonstrație. (4)
10. Aud întotdeauna o notă falsă. (5)
11. Mă simt mai bine când lucrurile sunt măsurate, clasificate, analizate, cuantificate. (2)
12. Adesea mă joc cu animalele. (8)
13. Cred că am o coordonare motrice bună. (4)
14. Adesea bat ritmul sau fredonez când lucrez sau învăț ceva nou. (5)
15. Cărțile sunt foarte importante pentru mine. (1)
16. Am participat la sesiuni și seminarii de consiliere și dezvoltare personală ca să aflu mai multe despre mine însumi. (7)
17. Când închid ochii văd adesea imagini clare. (3)
18. Am cel puțin trei prieteni apropiați. (6)
19. Rețin mai mult de la radio sau ascultând o casetă audio decât de la TV sau din filme. (1)
20. Îmi place să găsesc erori de logică în ceea ce spun sau fac ceilalți. (2)
21. Țin un jurnal în care consemnez evenimentele din viața mea interioară. (7)
22. Îmi plac jocurile ca Scrabble, anagramele, rebus, integramele etc. (1)
23. Știu multe melodii. (5)
24. Sunt patron sau cel puțin m-am gândit serios să încep o afacere proprie. (7)
25. Prefer să-mi petrec serile cu prietenii decât să stau acasă singur. (6)
26. Pot să-mi imaginez ușor cum ar arăta ceva văzut de sus. (3)
27. Dacă aud o melodie o dată sau de două ori, pot s-o reproduce cu acuratețe. (3)

28. Fac experimente cu plante și animale. (8)
29. Fac sport/activități fizice în mod regulat. (4)
30. Îmi place să mă distrez, pe mine și pe alții, cu rime sau jocuri de cuvinte. (1)
31. Mă consider lider (sau alții mi-au spus că sunt lider). (6)
32. Sunt sensibil la culori. (3)
33. Mi-e greu să stau nemișcat mult timp. (4)
34. Pot să socotesc în minte cu ușurință. (2)
35. Când lucrez îmi place să categorisesc lucrurile după importanța lor. (8)
36. Consider că am voință puternică și că sunt independent. (7)
37. Matematica și științele au fost materiile mele preferate la școală. (2)
38. Pot să țin ritmul cu un instrument de percuție simplu când se cântă un cântec. (5)
39. Folosesc frecvent un aparat de fotografiat sau o cameră video pentru a înregistra ceea ce văd în jur. (3)
40. Ceilalți îmi cer câteodată să explic sensul cuvintelor pe care le folosesc când scriu sau vorbesc. (1)
41. Îmi place să port haine din materiale naturale. (8)
42. Sunt realist în privința punctelor mele tari și slabe. (7)
43. Cele mai multe idei îmi vin când mă plimb, fac jogging sau desfășor o altă activitate fizică. (4)
44. Îmi place să joc puzzle, labirint și alte jocuri vizuale. (3)
45. Prefer să joc Monopoly sau bridge decât să joc jocuri video de unul singur. (6)
46. Ascult frecvent muzică la radio, telefon etc. (5)
47. Visez mult noaptea. (3)
48. Ca elev, am învățat mai ușor la engleză, științele sociale și istorie decât la matematică și științe. (1)
49. Prefer să petrec un week-end singur la o cabană în pădure decât într-o stațiune modernă cu multă lume în jur. (7)
50. Îmi place să cos, să țes, să cioplesc, să fac tâmplărie sau alte activități manuale. (4)
51. Câteodată mă surprind pe stradă fredonând. (5)
52. Mă orientez ușor în locuri necunoscute. (3)
53. Când conduc pe autostradă sunt mai atent la ce scrie pe panouri decât la peisaj. (1)
54. Mă simt bine în pădure. (8)
55. Îmi place să joc jocuri care necesită gândire logică. (2)
56. Îmi place să-i învăț pe alții (indivizi sau grupuri) ceea ce știu eu să fac. (6)

57. Simt nevoia să ating obiectele pentru a afla mai multe despre ele. (4)
58. Îmi place să desenez sau să mâzgălesc. (3)
59. Îmi place să mă implic în activități legate de munca mea, biserică sau comunitate, care presupun prezența unui număr mare de oameni. (6)
60. Îmi place să fac mici experimente. (2)
61. Pot să răspund la atacuri cu argumente. (7)
62. Cânt la un instrument muzical. (5)
63. La școală, geometria mi s-a părut mai ușoară decât algebra. (3)
64. Minte mea caută structuri, regularități, secvențe logice în jur. (2)
65. Recent am scris ceva ce m-a făcut să mă simt mândru sau a fost apreciat de alții. (1)
66. Week-end-ul ideal este o ieșire în natură. (8)
67. Mă simt bine în mijlocul mulțimii. (6)
68. Cred că aproape orice are o explicație rațională. (2)
69. Am un hobby pe care nu-l dezvălui altora. (7)
70. Prefer să-mi petrec timpul liber în natură. (4)
71. Mă interesează progresele din știință. (2)
72. Sunt foarte bun bucătar. (8)
73. Folosesc frecvent gesturi sau alte forme de limbaj corporal când vorbesc cu alții. (4)
74. Viața mea ar fi mai săracă dacă nu ar fi muzica. (5)
75. Uneori gândesc în concepte clare, abstracte, pe care nu le formulez în cuvinte sau imagini. (2)
76. Conversația mea face apel frecvent la lucruri pe care le-am citit sau le-am auzit. (1)
77. Am câteva scopuri importante în viață, la care mă gândesc în mod regulat. (7)
78. În camera mea trebuie să fie o floare. (8)
79. Îmi place „Montagne russe” sau alte experiențe fizice asemănătoare. (4)
80. Am mulți prieteni. (6)

În final, însumați de câte ori aveți fiecare număr și treceți-l în dreptul cifrei corespunzătoare:

1.....; 2.....; 3.....; 4.....; 5.....; 6.....; 7.....; 8.....

Scorurile cele mai ridicate indică inteligențele dumneavoastră predominante.

Inteligențele au fost numerotate astfel:

1. inteligența verbală/lingvistică
2. inteligența logico-matematică
3. inteligența vizuală/spațială
4. inteligența corporală/kinestezică
5. inteligența muzicală/ritmică
6. inteligența socială, interpersonală
7. inteligența intrapersonală
8. inteligența naturalistă.

Sintetizând, putem stabili care sunt cel mai des folosite metode care activează și dezvoltă cel puțin un tip de inteligență :

- *discuția în grup, conversația colectivă, dezbateră, brainstormingul, predarea-învățarea reciprocă, pălăriile gânditoare* stimulează **inteligențele verbală/lingvistică și interpersonală;**
- *problematizarea* pentru **inteligențele logico-matematică și verbală/lingvistică;**
- *experimentul, demonstrația* stimulează **inteligențele kinestezică, matematică, intrapersonală** dacă elevul lucrează individual și **interpersonală** dacă elevul lucrează în grup sau în perechi;
- *exercițiul de compunere a unei melodii pe un text dat* stimulează **inteligențele verbală, muzicală, intrapersonală sau interpersonală;**
- *hărțile conceptuale* folosesc **inteligențele spațială, logico-matematică, verbală, interpersonală și intrapersonală;**
- *metoda dramatizării* dezvoltă **inteligențele verbală, muzicală, spațială, corporală, interpersonală;**
- *exercițiile de creare a unor planșe/reprezentări grafice/postere* se bazează în special pe **inteligențele spațială, și verbală;**
- *eseul* stimulează cel puțin două **inteligențe: intrapersonală și verbală;**
- *simularea* folosește **inteligențele verbală, interpersonală, corporală;**
- *portofoliile* stimulează următoarele tipuri de inteligență: **verbală, spațială** (prin aspectul redactării și folosirii instrumentelor vizuale, gen pagini colorate markere, desene, ilustrații, fotografii, copertă), **logico-matematică** (prin ordonarea

materialelor, clasificarea lor, cronologie, așezare în pagină), **muzicală** (dacă conține înregistrări audio), **intrapersonală** (prin autoevaluările efectuate și reflecțiile asupra obiectivelor propuse și asupra rezultatelor înregistrate, teme de aprofundat, interese nou descoperite), **interpersonală** (pentru activitățile desfășurate în grup), **existențială** (în măsura în care sunt propuse întrebări profunde).